

Jons verk provoserer

Kunstner Jon Vogt Engeland vant årets reisestipend under Telemarksutstillingen. Vinner-verket får ros av juryen, men skaper splid blant publikum.

Anniken Wathne
anniken.wathne@varden.no

> SKIEN

Med verket «Sneaker Weights (Nike Air)» stakk kunstneren fra Gvarv av med årets reisestipend på 10.000 kroner under Telemarksutstillingen.

– Kunstneren som mottar August Cappelen's reisestipend er en kunstner som jobber med sammenstillinger av hverdagslige objekter med fraværende kunstfaglig patos. Objektene er satt sammen på en bevisst og gjennomtenkt måte som vitner om sans og teft for detaljer og helhet. Skarpe observasjoner gjør arbeidene rike på assosiasjoner og humor, noe som tas opp i titlene, står det i juryens begrunnelse.

Men det er ikke alle enige i. Flere leserinnlegg i Varden denne uken lar seg provosere av årets utstilling. En stiller blant annet spørsmålsteget til om det er plagiat å stille ut et par sko som er laget av en av markedets største sportsleverandører, en annen skriver «tilsynelatende et par joggesko henslenget på gulvet».

Men disse reaksjonene plager ikke Engeland.

– Jeg blir ikke lei meg, men synes det er spennende når folk lar seg engasjere og provosere. Når en jobber som kunstner så kommer en inn i kunstbobla, og den sprekker litt når folk snakker om kunsten, sier han.

Selv ser han ikke på verket som noe form for plagiat.

– Jeg synes det er latterlig å definere et kunstverk som plagiat, og med den begrunnelse av at man går i en butikk og kjøper maling hvis man skal male et bilde. Jeg ser ikke den prinsipielle forskjellen mellom å kjøpe maling eller et par sko, sier han. Likevel er kunstneren åpen for innspill, og lytter alltid til kritikken fra mannen i gata.

– Jeg synes den meningsutvekslingen som oppstår mellom et fagfelt, som kunst er, og offentligheten er spennende. Jeg vil oppfordre alle til å skrive leserinnlegg om kunst, sier han.

KUNST: Jon Vogt Engeland's kunstverk på Telemarkutstillingen skaper reaksjoner. – Jeg blir ikke lei meg, sier han.

FOTO: SINDRE OMENÅS

Arbeiderklassekultur

Vinner-verket har ifølge kunstneren en klar visjon i likhet med andre bilder eller installasjoner han lager.

– Jeg pleier å si at min kunstneriske målsetting er å finne fargen på blåsnippen og formen til arbeidslinjen. Det vil si at jeg er opptatt av arbeid som tema, og det estetiske uttrykket til arbeiderklassen når man gjør det gjennom bildekunst som er på en måte høykultur, så blir det interessante vekselvirkninger, sier Engeland.

Han forklarer dette med verket «Sneaker Weights (Nike Air)».

– Her tar jeg for meg et forbrukerprodukt som er gjenkjennbar massekultur og flytter det inn i en høykultursetting. Jeg liker å bruke elementer alle kan kjenne seg igjen og sette det inn i en ny sammenheng. Da ser man det med nye øyne og det kan provosere fram nye tanker om hva sko kan brukes til, eller tilværelsen man lever i, sier kunstneren.

Verket som har fått både ris og ros fant Engeland inspirasjon til etter han og kona var på ferietur til Suldal i Rogaland. Telemarkingens syns det var interessant hvordan en bygd var preget av næringen som finnes der.

– Det er både gårdsbruk og den nye næringen med energi og vannkraft. Jeg ble fascinert av stedet fordi man beveger seg mellom to århundrer på noen hundre meter.

På en av låveveggene ble blikket fanget av et bildekk som var fylt med betong og hadde et las-tebånd festet til seg.

– Jeg syns det så ut som en skulptur, men skjønte at det ble brukt som vekter på byggeomaterialer og treverk fordi det blåser mye der. De hadde laget praktiske løsninger med å bruke det man allerede har.

Etter ferieturen laget han kopier av dekkene, og joggeskoene som nå er på utstilling ble en forlengelse av dette prosjektet.

– Jeg så etter andre ting som kunnes tenkes å brukes som

veker, og da var sko en naturlig forlengelse fordi de er lette å fylle med betong og deler funksjonen med dekk fordi de transportelementer. Det var også interessant med dynamikken mellom sko og dekk som er laget for bevege seg, mens den nye dimensjonen skaper immobilitet med å skape vekt. Det har blitt et uttrykk for et motsetningsfylt forhold, sier Engeland.

Flere utstillinger

Med reisestipendet i lomma blir det likevel ikke den store reisevirksomheten på Engeland framover.

– Det er jo artig at det er et reisestipend når det er reiserestriksjoner, men jeg skal ha noen utstillinger i høst og til våren så det knyttes nok til det, sier han.

I disse dager jobber han med flere forskjellige verk som skal vises fram. Blant annet verket «Gear» som også har vært utstilt på Telemarksutstillingen, som og fikk ros av juryen, skal gå sin seiersgang andre steder.

– Det er falske tenner som er hamret inn i veggen. Siden de hamres rett inn så er det jo veldig stedsspesifikt, ler han.

Og røttene til denne ideen kom trolig da han for mange år siden jobbet på Vest-Telemark bygdemuseum.

– Det er en norsk noe bisarr tradisjon som man kan finne mye i Telemark som handler om å slå inn tenner i vegger, eller særlig kubbestoler.

Etter å ha vært i kontakt med folkemuseet på Bygdøy fikk han vite at tradisjonen stammer fra overtro i gamle dager, og at man hadde en forestilling om at hvis man hadde sprekker eller hull i huset sitt kunne onde ånder komme inn. Derfor hamret man inn tenner for å tette hull.

– De sa også at man måtte passe så man ikke satt for lenge i kubbestolen for da kunne den bite deg. Så for meg handler verket om et uttrykk for pietetisk arbeidsmoral. En oppfordring om å ikke være for lat, sier han.